

EVALUATIE VAN HET CCV

EVALUATIE VAN HET CENTRUM VOOR CRIMINALITEITSPREVENTIE EN VEILIGHEID 2019-2024

SAMENVATTING

seo • economisch onderzoek

AUTEURS

BAS TER WEEL, WHITNEY PATTINAJA, ELINE HELDER, WIM BERNASCO

IN OPDRACHT VAN

WODC

AMSTERDAM, 24 APRIL 2025

SEO-notitie nr. samenvatting rapport 2025-53

Informatie & Disclaimer

SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2025 SEO Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

Roetersstraat 29
1018 WB, Amsterdam

+31 20 399 1255
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl

Samenvatting

Dit rapport bevat de evaluatie van het CCV (2019-2024). Het CCV bereikt als vraaggestuurde organisatie de meeste doelen met een effectieve dienstverlening en efficiënte bedrijfsvoering. Verbetering is mogelijk door het volledige aanbod te ontsluiten, intern en extern te evalueren en heldere strategische keuzes te maken.

In 2004 is het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV) opgericht door publieke en private organisaties. Het CCV benadrukt hoe belangrijk het voorkómen van criminaliteit is. Met producten en diensten wordt gewerkt aan het verhogen van de maatschappelijke veiligheid in Nederland. Op 1 juli 2024 bestond het CCV twintig jaar. Het CCV is inmiddels een stichting die partijen helpt om Nederland veiliger te maken. In die twintig jaar heeft de organisatie zich ontwikkeld, is de organisatie gegroeid en zijn een tal van producten en diensten beschikbaar gekomen die moeten bijdragen aan het verhogen van de maatschappelijke veiligheid in Nederland.

Evaluatie van de basissubsidie

Een belangrijk kenmerk van het CCV is dat het jaarlijks subsidie ontvangt van het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) voor de basisprogrammering. Deze basissubsidie is onderwerp van deze evaluatie en beslaat de periode 2019-2024. In de afgelopen twintig jaar is de basissubsidie van het CCV twee keer geëvalueerd (2013 en 2019). Nu vraagt het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) om een nieuwe evaluatie. Daarmee wordt voldaan aan de verplichting om vijfjaarlijks (deels) gesubsidieerde organisaties te evalueren op hun effectiviteit en efficiëntie. De evaluatie moet inzicht geven in de wijze waarop de bijdrage van het CCV leidt tot meerwaarde voor de samenleving. Daarbij wordt ook gekeken naar de toerusting van het CCV en de mate waarin deze voldoende is om die meerwaarde te realiseren voor maatschappij en stakeholders. Tevens is het belangrijk om na te gaan in welke mate het CCV opvolging heeft gegeven aan de aanbevelingen uit de evaluaties van 2013 en 2019. Ten slotte brengt de evaluatie de efficiëntie van het CCV in kaart.

Werkwijze

Deze evaluatie is uitgevoerd in de periode van november 2024 tot en met april 2025. De analyse is tot stand gekomen na uitgebreid bureauonderzoek van documenten van het CCV, wetenschappelijke literatuur en een benchmark van vergelijkbare organisaties in andere landen. Daarnaast zijn 18 stakeholders geïnterviewd en zijn de eerste bevindingen tijdens een validatiesessie besproken. Tevens is een enquête gehouden (117 respondenten) onder afnemers van producten en diensten die vallen onder de basissubsidie.

Doelbereik

Het CCV bereikt over het algemeen de doelen met de producten en diensten. De doelgroepen van de basissubsidie zijn vooral (semi)publieke organisaties, zoals gemeenten. Uit de enquête onder afnemers van producten en diensten komt naar voren dat afnemers in hoge mate tevreden zijn over de kwaliteit van de dienstverlening. Zij weten het CCV te vinden op voor hen relevante terreinen over criminaliteitspreventie en veiligheid. Er is bij vragen vaak direct contact met CCV-adviseurs die expert zijn op hun thema en daarmee toegerust zijn op hun taak. Een aandachtspunt is dat niet alle afnemers op de hoogte zijn van het volledige palet aan producten en diensten maar deze vaak wel relevant voor hun organisatie vinden. Het CCV kan investeren in het breder beschikbaar maken van de portfolio van producten en diensten, bijvoorbeeld via de website die al goed bezocht wordt.

Het CCV heeft gedeeltelijk opvolging gegeven aan de drie belangrijkste aanbevelingen van de evaluaties uit 2013 en 2019. De volgende opsomming toont per aanbeveling uit de vorige evaluaties in welke mate er opvolging is gegeven en geeft aanbevelingen op basis van deze evaluatie:

- De eerste aanbeveling uit de vorige evaluaties is om beter aan te sluiten bij de behoefte van privaat en publieke doelgroepen. Hieraan heeft het CCV opvolging gegeven: door het onderbrengen van vijf van de tien regionale Platform Veilig Ondernemen afdelingen (PVO) bij het CCV in 2022, heeft het CCV een onderscheid gemaakt in het bedienen van private en publieke afnemers. Het PVO-bestel binnen het CCV bedient vooral de private sector en het CCV vanuit de basissubsidie de (semi)publieke sector. Het CCV werkt daarbij vanuit de basisprogrammering vraaggericht door bijvoorbeeld het organiseren van vragenuren, een helpdesk, actieve ondersteuning en het samen met het netwerk ontwikkelen van nieuwe aanpakken. Deze gebruikers zijn tevreden over deze producten en diensten.
- De tweede aanbeveling uit de vorige evaluatie gaat over monitoren van de voortgang en het evalueren van resultaten. Het CCV monitort periodiek met het ministerie van JenV de besteding van de middelen aan projecten, maar het monitoren en meten van de effectiviteit van deze projecten blijft achter. Dit gebeurt namelijk niet structureel en eenduidig. Het CCV kan zowel de interne als externe monitoring en evaluatie van projecten op een hoger niveau tillen door na afloop van een project intern te reflecteren op efficiëntie en extern op effectiviteit. Dit maakt het eenvoudiger om keuzes te maken over voortzetting of stopzetting van de dienstverlening en verhoogt het lerend vermogen van de organisatie.
- De derde aanbeveling gaat over de samenwerking tussen het CCV en het ministerie van JenV. Deze samenwerking is net als in evaluatie van 2019 goed, maar het CCV heeft volgens JenV in mindere mate een signalerende en innoverende rol op zich genomen dan verwacht. Het CCV ziet voor zichzelf met name een rol in het ondersteunen in het maken van toepasbaar beleid. De nieuwe strategische visie biedt kansen om de vraag van JenV en de rol van het CCV meer bij elkaar te brengen.

Doeltreffendheid

Volgens stakeholders speelt het CCV een belangrijke en unieke rol in het criminaliteits- en veiligheidsdomein door publiek-private samenwerking en het vertalen van beleid naar concrete handelingsperspectieven. De organisatie biedt meerwaarde door effectieve interventies en instrumenten beschikbaar te stellen aan professionals in de praktijk. De kwaliteit van de CCV-adviseurs en de producten en diensten van het CCV worden door afnemers gewaardeerd.

Het CCV heeft met de basisprogrammering hetzelfde aanbod weten te realiseren met dalende reële middelen en minder fte's. De subsidie is nominaal gelijk gebleven, terwijl de loonkosten en inflatie juist gestegen zijn. De dalende basissubsidie dwingt het CCV en de opdrachtgevers tot een discussie over de rol die het CCV speelt in het veiligheidsdomein en in welke mate de subsidie toereikend is om effectief te zijn. Gelijkblijvende of een verder dalende subsidie dwingt het CCV tot het maken van keuzes. Dit kan betekenen dat sommige werkerterreinen minder intensief worden bediend of dat het aanbod van producten en diensten wordt verminderd. Hoewel dit de efficiëntie kan bevorderen, kan het ook leiden tot kwaliteitsverlies. Om de dalende subsidie te compenseren, heeft het CCV zich meer gericht op projectsubsidies, die specifieke thema's financieren. De projectsubsidies bieden flexibiliteit maar brengen ook onzekerheid omdat deze middelen niet structureel zijn. Keuzes maken en prioriteiten stellen worden daarom steeds belangrijker.

Stakeholders geven aan dat het CCV zich vooral moet focussen op kernthema's en expertisegebieden waarin het een bewezen rol heeft. Zij vinden dat het CCV te veel verschillende activiteiten uitvoert in de basisprogrammering, wat met een geringer budget het CCV kan dwingen tot kiezen. Een uitbreiding van de basissubsidie wordt door stakeholders niet genoemd als optie. Er is sprake van een aantal terugkerende projecten met een groot budget en

een groot aantal projecten met een klein budget. De kleine projecten zijn deels vragen van het ministerie van JenV waar het CCV als vraaggerichte organisatie in een belangrijke behoefte voorziet. Het bundelen van kleine projecten kan helpen in het verlagen van opstart- en coördinatiekosten. Ook de eerdere aanbeveling om intern en extern projecten te monitoren en te evalueren op efficiëntie en effectiviteit kan het CCV helpen projecten die niet tot de kern behoren niet meer uit te voeren. Het is tot slot essentieel voor de kernthema's om de continuïteit te waarborgen, vooral bij het vertrek van ervaren CCV-adviseurs. Een kennissysteem kan helpen om kennis te documenteren en over te dragen. Daarnaast kan een flexibele schil van externe adviseurs worden ingezet bij piekmomenten of specifieke behoeften, al brengt dit uitdagingen voor kennisbehoud met zich mee.

De kwaliteit van de producten en diensten wordt als hoog beoordeeld door afnemers en er is sprake van een positieve trend in de kwaliteitsbeoordeling vanaf 2019. Wanneer van de belangrijkste producten en diensten een inschatting wordt gemaakt van de impact die deze hebben op criminaliteitspreventie, zijn de meeste afnemers tevreden. De bijdrage is niet direct en exact toe te wijzen aan de producten en diensten van het CCV, maar over het algemeen is een meerderheid van de afnemers het erover eens dat de producten en diensten bijdragen aan criminaliteitspreventie op lokaal niveau, kennis over criminaliteitspreventie in hun organisaties en de maatschappelijke veiligheid in hun regio. Verder geven afnemers aan dat een aantal producten en diensten minder belangrijk is voor hen. Dit kan het CCV helpen bij het keuzes maken.

Doelmatigheid

Het CCV heeft tussen 2019 en 2024 met minder reële middelen een vergelijkbaar aanbod aan producten en diensten kunnen bieden met eenzelfde resultaat. De dalende reële middelen leiden tot financiële onzekerheid voor het CCV en dwingen de organisatie tot het maken van keuzes. In combinatie met de jaarlijkse vaststelling van de subsidie en een beperkte financiële buffer is er beperkt ruimte voor innovatie en ondernemerschap. Het CCV kan als gevolg hiervan moeilijk langetermijnprojecten starten of nieuwe diensten ontwikkelen. Hierdoor blijft de focus voor een deel gericht op het beheren en actualiseren van bestaande producten en diensten. Innovatieve projecten, zoals op het gebied van georganiseerde criminaliteit en ondermijning, vergen vaak meerjarige investeringen, wat lastig is binnen de huidige financieringsstructuur. Dit vangt het CCV nu deels op met projectsubsidies. Indien innovatie nodig is binnen de basissubsidie, zal dit gepaard moeten gaan met keuzes maken of met additionele middelen. Dat laatste vinden stakeholders niet nodig op dit moment, zodat de conclusie is dat het CCV keuzes moet maken.

Modernisering van de dienstverlening kan kostenbesparingen opleveren. Het CCV werkt vraaggestuurd, wat kan leiden tot een steeds groter aanbod zonder kritische afweging van verouderde activiteiten. Er is ruimte om middelen efficiënter in te zetten, bijvoorbeeld door vaker webinars en online materialen aan te bieden in plaats van fysieke bijeenkomsten. Ook kan het CCV kritisch kijken naar het beheer van websites en bepalen welke nog meerwaarde bieden en behoren tot het takenpakket van het CCV.

Synergie binnen het CCV biedt kansen, vooral nu de integratie met de regionale PVO's is afgerond en het CCV werkt met hoofdthema's. Dit kan door intensievere samenwerking tussen het publieke en private gedeelte van het CCV door overlappende behoeften van de doelgroepen. Ook is er kans om binnen de hoofdthema's beter samen te werken op vergelijkbare activiteiten door deze bijvoorbeeld te bundelen of best practices met elkaar te delen. Tot slot is er optimalisatie mogelijk van bedrijfsvoering wat leidt tot lagere overheadkosten. Het CCV heeft hier al stappen in gezet door de invoering van hoofdthema's onder leiding van teamleiders, wat de samenwerking en effectiviteit vergroot.